

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 56982-05-13 גיוסי ואח' נ' הוועדה המקומית לתכנון ובנייה טייבה ואח'

תיק חיצוני:

בפני כב' השופטת זהבה בוסתן

עותרים

1. יחיא גיוסי
  2. חסן גיוסי
  3. דנית קליין
- על ידי ב"כ עו"ד נירית לוטן

נגד

משיבים

1. הוועדה המקומית לתכנון ובנייה טייבה
על ידי ב"כ עו"ד יגאל מינדל
2. כ.ח. תעשיות מיחזור וקליטת אשפה בע"מ
על ידי ב"כ רחל פרי רייכמן
3. משרד הפנים
על ידי ב"כ תמר אלי

חקיקה שאוזכרה:

[חוק חופש המידע, תשנ"ח-1998](#): סע' 1, 5, 6, 7, 8, 9, 13

[חוק התכנון והבניה, תשכ"ה-1965](#): סע' 100, 118(א), 118(ב), 119, 119א', 149

[תקנות בתי משפט לעניינים מנהליים \(סדרי דין\), תשס"א-2000](#): סע' 3, 6

פסק דין

העתירה שבפני נסבה על סירובה של המשיבה 1 (להלן: "הוועדה המקומית") להיעתר לבקשת העותרים לעיין בתיק הבניין ובהיתר הבניה שניתן למשיבה 2 (להלן "החברה") ללא הגשת בקשה על פי [חוק חופש המידע](#) תשנ"ח - 1998 (להלן: "חוק חופש המידע") או לחלופין בהסכמת החברה – בעלת ההיתר.

הסעד המבוקש על ידי העותרים איננו מכוון כלפי הוועדה המקומית טייבה בלבד ואינו מתייחס רק להיתר הבניה שניתן לחברה, אלא מבוקש לקבוע הלכה כללית לפיה בקשה לעיון בתיק בנין ובהיתר בניה המצויים בוועדה מקומית לתכנון ובניה (כלשהי)

אינם אמורים להתבצע בהתאם להוראות [חוק חופש המידע](#) ויש לאפשר לכל פונה עיון בהם (לרבות ההעתקה), תוך פרק זמן סביר, לרבות ובמיוחד ככל שמדובר בבקשות למתן היתר בניה ובהיתרי הבניה עצמם.

העובדות הרלוונטיות

1. העותרים 1 ו-2 הם תושבי העיר קלאנסוואה והעותרת 3 תושבת המושב שער אפרים (להלן "העותרים").
לטענת העותרים, הם פועלים לקידום הטיפול במפגעי הסביבה הנפוצים באזורם (איזור המשולש הדרומי), ובכלל זה אתר המוחזק ומתופעל על ידי החברה ומצוי בשטח השיפוט של העיר טייבה (להלן "האתר"). היישובים בהם מתגוררים העותרים סמוכים לאתר והם חשופים במיוחד למפגעים הסביבתיים שנוצרים בו.
2. האתר משמש כאתר להטמנת פסולת והחברה העוסקת בטיפול בפסולת יזמה את תכנית טב/3180 מכוחה הוצאו היתרי הבניה בהם התבקש העיון. לטענת העותרים, נמסר להם, על ידי נציגי המשרד לאיכות הסביבה, כי החברה חרגה מהקבוע בתכניות המאושרות, החלות על האתר.
3. ביום 31.1.13 פנתה עו"ד נירית לוטן מהקליניקה המשפטית, התכנית לצדק סביבתי באוניברסיטת ת"א (להלן "הקליניקה") אל מחלקת התכנון בעיריית טייבה (להלן "הוועדה המקומית") וביקשה לקבל העתק מהיתר הבניה שהוצא לאתר מכח תכנית טב/3180. מהנדס הוועדה המקומית השיב כי לצורך עיון בהיתר הבניה יש להגיש בקשה בהתאם ל[חוק חופש המידע](#).
4. ביום 19.2.13 פנתה הקליניקה פעם נוספת למהנדס הוועדה המקומית וטענה כי לדרישת העירייה אין בסיס מהטעמים הבאים:
  - א. תכנית היא מסמך סטטוטורי ולציבור זכות עיון בה המעוגנת ב[חוק התכנון והבניה](#). אין הבדל בין תכנית לבין היתר בניה שכן היתר בניה משקף את היישום בפועל של ההליך התכנוני והעיון בו משקף את אותן תכליות שלשמן נקבע כי תכניות בניה יהיו פתוחות לעיון הציבור.
  - ב. [חוק חופש המידע](#) נועד להקל על הציבור בקבלת המידע, מתוך הכרה בזכות לקבלת מידע מרשויות ציבוריות כאחת מזכויות היסוד במשטר

דמוקרטי. הפנית העותרים להגיש בקשה לפי [חוק חופש המידע](#) יוצרת הכבדה על קבלת המידע. הנוהל לקבלת מידע שנקבע בחוק אינו מכוון כלפי מידע קיים וזמין שאין צורך לעבדו כמו תוכן תיק הבניין. טרם חקיקת [חוק חופש המידע](#) ניתן היה לעיין במשרדי הרשויות המקומיות בהיתרי הבניה ואין כל הצדקה שלאחר חקיקת חוק חופש המידע יידרש האזרח לנוהל ארוך וסבוך.

ג. עמדת הוועדה המקומית נוגדת את עמדת המשיב 3 (להלן "משרד הפנים") כפי שבאה לידי ביטוי במקרה דומה שהתעורר בעיריית אשקלון. לעמדת משרד הפנים, תיק בניין כולל מסמכים ציבוריים שעניינם מידע סטטוטורי שהינו חלק מהמידע התכנוני הפתוח לעיון הציבור בהתאם להוראות [חוק התכנון והבניה](#).

5. הוועדה המקומית חזרה ודחתה את בקשת הקליניקה והבהירה כי עמדת משרד הפנים שגויה, אין בתיק מסמכים ציבוריים שעניינם מידע סטטוטורי. לחלופין, ניתן יהיה לעיין בתיק הבניין אם תוצג הסכמת בעלי ההיתר.

6. ביום 27.3.13 הודיע עו"ד מינדל, היועץ המשפטי לוועדה המקומית, לקליניקה, כי התשובות שניתנו עד כה מיצו את הנושא ו"במרחב התכנון טייבה האפשרויות (לעיון בתיק הבניין – ז.ב.) הן שתיים: פנייה לפי [חוק חופש המידע](#) או הסכמת בעלי ההיתר".

7. ביום 18.3.13 פנתה הקליניקה לחברה בבקשה לקבל את היתר הבניה. פניה זו לא נענתה.

בעקבות זאת הוגשה העתירה המופנית כנגד הוועדה המקומית טייבה כנגד החברה בעלת ההיתר ומשרד הפנים בהיותו המשרד הממשלתי האמון על תפקודן של הוועדות המקומיות ועל יישומו הראוי של [חוק התכנון והבניה](#).

העתירה וטענות העותרים

8. בפתח העתירה הבהירו העותרים כי הם אלה שעמדו מאחורי פניות הקליניקה לוועדה המקומית.

9. העותרים חוזרים בעתירתם על הנימוקים שנטענו על ידי הקליניקה בפניותיה לוועדה המקומית (ראה סעיף 4 לעיל) ומוסיפים כי המידע הספציפי, דהיינו תיק הבניין והיתר הבניה שניתן לאתר, דרוש להם לאור מפגעים שיוצר האתר. מפגעים אלה זוהו על ידי העותרים ו"קבוצת תושבים מיישובים באזור" כמקור למפגעים סביבתיים. העותרים סבורים, על סמך מידע שנמסר להם על ידי נציגי המשרד לאיכות הסביבה כי בפועל חרגה החברה מהקבוע בתכנית המאושרת שחלה על האתר.

העותרים מפרטים בעתירתם את התכניות החלות על האתר (בנוסף לתכנית טב/3180) ואת המפגעים שנגרמו לטענתם על ידי פעילות האתר. עובדות אלה אינן רלוונטיות להכרעה בעתירה שכן ההכרעה אינה מתייחסת לשאלה אם ראוי להתיר לעותרים לעיין בתיק הבניין ובהיתר הבנייה לאור טענותיהם בדבר מפגעים, אלא האם יש להתיר להם לעיין בתיק הבניין ובהיתר הבניה ללא צורך בנקיטת הליכים על פי [חוק חופש המידע](#), לאור טענתם שתיק הבניין והיתר הבניה הם מסמכים סטטוטוריים שלציבור זכות עיון בהם מתוקף [חוק התכנון והבניה](#) ללא קשר לסיבת העיון.

10. לטענת העותרים, ללא מתן אפשרות לעיון חופשי ומייד בתיקי בנין יפגעו בוודאות האינטרסים החשובים של שמירת שלטון החוק וההגנה על זכות הקניין הפרטית והציבורית והם מוסיפים כי זהו הנוהג ברוב וועדות התכנון בישראל. לטענת העותרים, יש לאפשר לציבור גישה חופשית לעיון בהיתרי בנייה ובתיק הבנין "למעט במקרים חריגים מצומצמים" (סעיף 2 לעתירה).

11. לטענת העותרים, הדרישה לפנות לבעל ההיתר ולקבל את הסכמתו הינה בלתי סבירה מאחר ובהיתר בנייה, ככלל, אין מידע המעלה חשש של פגיעה בצד שלישי או סייג אחר לגילוי המידע הקבוע בחוק. העותרים, אינם מבחינים בעתירתם בין היתר שניתן ליחיד והיתר שניתן לתאגיד.

תגובת המשיבים

12. הוועדה המקומית חוזרת על עמדתה כפי שבאה לידי ביטוי בתשובות שניתנו לקליניקה וטוענת כי יש להפנות את העותרים לפעול בדרך של הגשת בקשה על פי [חוק חופש המידע](#).

הוועדה המקומית ואף החברה טוענות כי העותרים אינם מבחינים בין "תכנית" לבין "היתר". [בחוק התכנון והבניה](#) מגוון הוראות מפורשות לעניין חובת פרסום ופומביות מצד אחד והוראות של חסיון וסודיות מצד שני. ההליך התכנוני, הוא הליך פומבי המכיל חובות פרסום וזכויות עיון מוקנות ([ס' 96 לחוק התו"ב](#)). הליך אישור התכנית מקנה גם זכות להתנגדות ([ס' 100 לחוק התו"ב](#)). קיימת חובת יידוע בדבר תוכניות הנוגעות לקרקע מסוימת ([סעיף 119א' לחוק התו"ב](#)). מאידך בהתייחס לבקשה להיתר, מקום שבו מדובר בהיתר רגיל שאין בו חריגה או סטייה מהוראות התכנית על פיה מבוקש ההיתר, אין חובה לעשותו פומבי ואין לזר זכות לעיין בו. הפרסום הפומבי ככל שהוא נוגע להיתר הוא בנסיבות מוגדרות ותחומות מראש, כגון בבקשה לשימוש חורג והקלה על פי [ס' 149 לחוק](#) בהן נדרש פרסום בעתון בדבר מהות ההקלה או התרת שימוש החורג או לאישור תשריט חלוקה על הקרקע. הודעה כאמור יש להציג במקום בולט בחזית הקרקע או הבנין שעליהם חלה הבקשה והודעה המפרטת את מהות הבקשה יש למסור לכל הבעלים והמחזיקים בקרקע או בבנין לגביהם חלה הבקשה או הגובלים בו, או העלולים להיפגע מאישור הבקשה.

13. אין צורך לעיין בהיתר כדי לבחון אם עבודות נעשות בחריגה מתכנית, בהינתן שמסמכי תכנית הם פומביים.

14. לא ניתן להשליך מן הנוהג בערים היהודיות ת"א, חיפה, ירושלים ואשקלון לעיר טייבה השונה מהן בשני היבטים מובהקים בהיבט הדמוגרפי ובהיבט התרבותי ([עת"מ \(חי'\) 29869-01-10 מועצה מקומית נ. ועדת המשנה לערערים שליד המועצה הארצית](#) [פורסם בנבו]).

בהקשר זה יש להתייחס לשני ערכי יסוד שמשקלם התרבותי במגזר הערבי רב - הפרטיות והכבוד.

15. תיק בנין מכיל מידע אישי ופרטי המעיד על חיי האדם, אורחותיו, עיסוקיו ודברים נוספים הקשורים לפרטיותו. בהתייחס לטענת משרד הפנים לפיה לתאגיד אין זכות להגנה לפרטיות הרי שעומדת לו הזכות לשמירה על סודות עסקיים ומסחריים.

16. לא תמיד קיימת זהות בין מבקש ההיתר (היזם) לבין בעל הקרקע (בעל הקניין) ולעיתים זה יחיד וזה תאגיד ולעיתים להיפך. עניין זה צריך להילקח בחשבון בעת עריכת האיזונים הנכונים.
17. בנוסף טוענת הוועדה המקומית (ואף החברה) כי חל שיהוי בהגשת העתירה ודי בטעם זה כדי לדחותה. העותרים ידעו כבר ביום 5.2.13 את עמדת הוועדה המקומית לפיה על מנת לעיין בתיק הבניין עליהם להגיש בקשה על פי [חוק חופש המידע](#). התכתבויות שמטרתם להביא לשינוי בעמדת הוועדה אין בהם כדי לשנות מהמועד הקבוע [בסעיף 3](#) לתקנות בית המשפט לעניינים מנהליים (סדרי דין) תשס"א – 2000 (להלן "התקנות").
18. בנוסף לטענות שנטענו על ידי הוועדה המקומית טוענת החברה כי העותרים עצמם מודים שהם בחרו שלא למצות את הדרך שנקבעה בהוראות [חוק חופש המידע](#) כדי לאפשר להם לקבל את המידע המצוי בתיק הבניין.
19. משרד הפנים טוען בנוסף כי ככלל יש לאפשר עיון בתיק בניה (לרבות צילומי), ללא צורך בקיום הנוהל הקבוע [בחוק חופש המידע](#) (בכפוף לדין). חלק גדול מהוועדות המקומיות נוהגות להעמיד את תיק הבנין לעיון הציבור (גם אם בתאום מראש). אין ליצור אבחנה בין התכניות, אליהן מתייחס [חוק התכנון והבניה](#) מפורשות לבין היתרים שניתנו מכח תכניות אלו והטעם לכך שלא קיים שוני מהותי בין התכנית לבין ההיתר שהינו מסמך סטטוטורי, טכני במהותו אשר ניתן מכח התכנית המאושרת וממילא מיישם בצורה מפורטת את הוראותיה ואמור להלום אותם.
- סעיף 11 בהנחיה 3.1000 להנחיות היועמ"ש בנושא [חוק חופש המידע](#) קובע: "לא כל פנייה נעשית במסגרת [חוק חופש המידע](#), אשר כאמור לא נועד למצות את הזכות למידע. ממטרתו ומן הרקע לחקיקתו, המצביעים על מגמתו להרחיב ולא לצמצם את היקף זרימת המידע, עולה כי אין לפרש את החוק ככזה השולל דרכים אחרות לקבלת מידע".
- וכן
- "מידע שהיה נהוג איפא למוסרו באופן שוטף יש להמשיך ולמוסרו ואין לפרש את החוק כמטיל אגרה על מידע שהיה נמסר קודם לחקיקתו בחינם".

לפיכך, מידע שניתן למסרו באופן נח יעיל ונגיש יותר לציבור מאשר הפרוצדורה הקבועה [בחוק חופש המידע](#) ומקום שהפונה לא ביקש לפנות על פי חוק חופש המידע יש לנהוג לגביו באופן זה במיוחד אם הוועדה המקומית נהגה כך לפני חקיקת חוק חופש המידע.

אין הצדקה להכביד על מבקש המידע ולהפנותו להליך של הגשת בקשה בהתאם להוראות [חוק חופש המידע](#). הדברים אמורים ביתר שאת בענייננו, כאשר מבקש ההיתר הוא תאגיד ולא אדם פרטי וממילא אינו בעל זכות לפרטיות.

היתר, שהינו מעין 'רשיון' הנדרש על פי החוק אינו בגדר מידע פרטי של מקבל ההיתר אלא מידע ציבורי, חלק מהמארג התכנוני שצריך שיהיה בידיעת הציבור.

לזמינות המידע יש חשיבות מהותית במימוש זכותו של הציבור לוודא שהבינוי בשטח תואם את ההיתר. קבלת מידע זה בסמוך למועד הפניה הינו הכרחי.

20. הוועדה המקומית אינה מפרטת כל טעם מדוע יש צורך בהסכמתה של החברה לעיון בהיתר הבניה שניתן לה ועמדתה היא עמדה כללית ביחס לכל בקשה לעיון בהיתרי בניה.

21. אין באמור כדי לפגוע בזכותו של אדם לפנות בבקשה ע"פ [חוק חופש המידע](#) לצורך קבלת מידע מתיק הבנין.

דיון והכרעה

22. לאחר שעיינתי בכתבי הטענות ושמעתי טענות הצדדים, דעתי היא כי דין העתירה להידחות.

23. הסעד המבוקש על ידי העותרים הוא סעד גורף ואינו מכוון רק כלפי עיריית טייבה ותיק הבניין וההיתר הספציפיים אלא מבוקש להורות הלכה כללית כי אין להזדקק לבקשה על פי [חוק חופש המידע](#) לצורך עיון במסמכים אלה. העותרים לא צרפו לעתירתם את כל הרשויות המקומיות שעלולות להיפגע ממתן החלטה גורפת כזו שלא לדבר על כלל בעלי ההיתרים שהחלטה כזו, אם תינתן עלולה להשפיע עליהם, או למצער את מרכז השלטון המקומי המאגד את כלל הרשויות המקומיות. העותרים צרפו רק את החברה שלגבי ההיתר הספציפי שלה בקשתם סורבה. [תקנה 6](#) לתקנות מורה כי המשיבים בעתירה

יהיו הרשות שכנגד החלטתה מכוונת העתירה, כל רשות אחרת הנוגעת בדבר וכן כל מי שעלול להיפגע מקבלת העתירה. כבר מטעם זה היה מקום לדחות את העתירה.

24. חוק חופש המידע נועד לעגן בחוק את הזכות לקבל מידע, ובכל מקום בו רשות מנהלית מסרבת לתת עיון בחומר המצוי בידה הדרך להשגת המידע איננו בפניה לבית המשפט כדי שיקבע כי את המידע יש למסור ללא הגשת בקשה על פי חוק חופש המידע אלא בפניה מסודרת, על פי חוק חופש המידע, המחייב את הרשות למסור את המידע או לנמק את סירובה. הליך בדרך זו מאפשר, במקרה בו הרשות מסרבת לתת עיון במידע, או במקרה בו צד ג' סבור שמסירת המידע תפגע בו, לבקש את הכרעת בית המשפט, שיכריע בעניין על פי אמות המידה שנקבעו בחוק חופש המידע, ועפ"י עילות ההתערבות של בימ"ש לעניינים מנהליים בהחלטות מנהליות.

בדברי המבוא להצעת החוק נאמר:

"הזכות לקבל מידע מרשויות ציבוריות היא אחת מזכויות היסוד במשטר דמוקרטי. היא תנאי בסיסי להגשמתו של חופש הביטוי ולמימוש זכויותיו הפוליטיות והאחרות של אדם בכל תחומי החיים. נגישות רבה יותר למידע תסייע לקידום של ערכים חברתיים ובה שוויון, שלטון החוק וכיבוד זכויות האדם, ותאפשר גם בקרה טובה יותר של הציבור על מעשי שלטון.

הזכות למידע הוכרה למעשה בפסיקה, ואולם בפועל נראה כי לציבור לא ניתנת מידה ראויה של גישה למידע שבידי הרשויות, וכי קשה לשרש את נטיית הרשויות לראות במידע נכס שלהן ולא נכס המוחזק בנאמנות על ידיהן עבור הציבור ומטעמו. גם מבחינה מעשית אין הרשויות ערוכות כיום למסירת מידע לציבור. הסדרה חוקית של הזכות למידע על סייגיה וחריגיה תגבש באופן מרוכז וברור יותר את גבולותיה, תסייע לשינוי קווי החשיבה המקובלים בקרב הרשויות הלכה למעשה ותחייב הקצאת משאבים למימושה של הזכות.

יובהר כי הצעת החוק אינה באה למצות את מלוא האפשרות החוקית לקבל מידע מן הרשויות, נסיבות אשר אינן נופלות בגדר זכות למידע לפי חוק זה, בשל מהות המידע המבוקש, מיהות המבקש או הרשות

המתבקשת - אין ההצעה באה להשמיע איסור לתת בהן מידע".
(ראה ה"ח 2630 מיום 25.6.97 דברי המבוא).

סעיף 1 לחוק חופש המידע קובע כי **"לכל אזרח ישראלי או תושב, הזכות לקבל מידע מרשות ציבורית בהתאם לחוק זה"**.
מידע מוגדר כ**"כל מידע המצוי ברשות ציבורית, והוא כתוב, מוקלט, מוסרט, מצולם או ממוחשב"** (סעיף 2 לחוק).

סעיפים 5,6 לחוק חופש המידע מפרטים אילו מידעים חייבת רשות ציבורית או רשות מקומית להעמיד לעיון הציבור ללא צורך בהגשת בקשה (היתר בניה ותיק בנין אינם נמנה עליהם).

סעיף 7 לחוק קובע כי בקשה לקבלת מידע תוגש לממונה בכתב, אין חובה על המבקש לציין את הטעם לבקשתו והרשות הציבורית תודיע למבקש **ללא שיהוי** ולא יאוחר מ-30 יום מקבלת הבקשה על ההחלטה.

סעיף 8 לחוק מונה את הנסיבות בהן רשאית רשות ציבורית לדחות בקשה לקבלת מידע **וסעיף 9** מונה את הנסיבות מתי חייבת הרשות לסרב למסירת המידע.

סעיף 13 לחוק קובע כיצד על הרשות לנהוג שעה שמתבקש מידע הכולל פרטים אודות צד שלישי שמסירתו עלולה לפגוע בצד השלישי.
דהיינו, מדובר במנגנון פשוט המחייב את הרשות לתת תשובתה לבקשה **ללא שיהוי** ולא יאוחר מ-30 יום מקבלת הבקשה. מקום בו הרשות נעתרת לבקשה להעמיד את המידע לרשות מבקש, מדובר בפרק זמן קצר ביותר מאז הגשת הבקשה ועד קבלת רשות העיון.

25. פרט למסמכים והמידעים שעל רשות ציבורית להעמיד לעיון הציבור, קיימים בחוקים שונים הוראות לגבי מסמכים ומידעים ספציפיים. **חוק התכנון והבניה** מורה כי תכנית חייבת להימצא במשרד הפנים ובמוסדות התכנון כמפורט **בסעיף 118(א)** לחוק התו"ב, קיימת חובת פרסום תכנית באינטרנט כמפורט **בסעיף 118(ב)** לחוק התו"ב, קיימת חובה למסור מידע בכתב לכל מעוניין בקרקע **(סעיף 119 לחוק התו"ב)**, וקיימות הוראות מיוחדות בדבר פרסום ופומביות ההליך התכנוני. אין הוראות דומות לגבי חובת פרסום או מסירת מידע לגבי היתר בניה, למעט בנסיבות מוגדרות מראש של הקלה ושימוש חורג.

מסכימה אני לעמדת העותרים כי היתר הוא מסמך הנוגע ליישום תכנית שהיא עצמה מסמך תכנוני - סטטוטורי הפתוח לעיון הציבור מכח הוראות [חוק התכנון והבניה](#). ואולם אינני תמימת דעים עמם כי יש לאפשר לציבור גישה חופשית לעיון בהיתרי בניה ללא הזדקקות לבקשה על פי [חוק חופש המידע](#) שתאפשר לוועדה המקומית לשקול לגופו אם להיעתר לבקשה או לסרב לה. ההבדל בין תכנית להיתר אינו נובע רק מההתייחסות השונה בחוק התו"ב לשני מסמכים אלה, אלא ממהות המסמכים והתוכן האצור בהם. תכנית בנין עיר מכילה מידע תכנוני ציבורי בלבד שאין בו כל מידע היכול לפגוע ביחיד, או קשור ליחיד זה או אחר בעוד שהיתר בניה הוא מסמך ביצועי המיישם את הוראות תכנית בנין עיר, שחלק נכבד מהפרטים הכלולים בו מהווה מידע פרטי שגילוייו עלול לפגוע בבעל ההיתר בין אם מדובר ביחיד ובין אם מדובר בתאגיד. לצורך הדוגמא, היתר בניה המתייחס לביתו של אדם כולל מידע היכן נמצא חדר השינה שלו והיכן נמצא מטבח ומה גודלם. מה מספר החדרים בבית, התכנון הפנימי של הבית וכיוצא באלה פרטים אישיים שהם עניינו הפרטי. פרטים אלה יכולים לעיתים להיות מנוצלים אפילו למטרות פליליות. בהעדר סיבה מספקת אין מקום למסור מידע זה לכל החפץ. ודוק, הסעד המבוקש בעתירה הוא גורף ללא אבחנה בין יחיד לתאגיד.

26. העותרים, חרף בקשתם לקבוע כי לצורך עיון בתיק בנין עיר אין צורך בהגשת בקשה על פי [חוק חופש המידע](#) (ראה בפרק הסעדים המבוקשים) מסייגים את עתירתם וסבורים כי זכות הציבור לגישה חופשית לעיון בהיתרי בניה ובתיק הבניין צריכה להינתן "למעט במקרים חריגים מצומצמים". העותרים אינם מפרטים בעתירה מהם אותם "מקרים חריגים מצומצמים", ומי מוסמך לקבוע אותם (ראה סעיף 2 לעתירה). מעצם אמירה זו, ברי כי הדרך לעיון בהיתר הבניה ובתיק הבנין צריכה להיעשות בדרך הקבועה [בחוק חופש המידע](#), גם אם במרבית המקרים לא תהיה סיבה שלא להיעתר לבקשה, יש לאפשר לבעל ההיתר לומר את דברו בטרם יוחלט אם למסור את המידע. משרד הפנים בתגובתו סייג את עמדתו ולמעשה אמר דבר והיפוכו. מחד נטען על ידו כי ככלל יש לאפשר עיון בתיק בנין ללא צורך בקיום הנוהל הקבוע [בחוק חופש המידע](#), מאידך נטען כי הדבר צריך להיעשות בכפוף לדין מבלי לציין מהו הדין החל.

27. אינני סבורה כי פניה לעיון בתיק בנין ובהיתר בניה בהתאם להוראות [חוק חופש המידע](#) לא תאפשר גישה מיידית למידע. כאמור, [חוק חופש המידע](#) מורה כי הפניה תענה ללא שיהוי ולכל המאוחר תוך 30 יום. לא ניתן גם לומר כי ללא מתן אפשרות לעיון מידי בהיתר בניה, שלא על פי בקשה שתוגש בהתאם ל[חוק חופש המידע](#), ייפגעו האינטרסים של שמירת שלטון החוק. נהפוך הוא, מתן זכות עיון בהיתר בניה לכל דורש מבלי לקבל תחילה את עמדת בעל ההיתר עלולה לפגוע בצורה חמורה בקניינו של האדם או התאגיד ובזכות הפרטיות של היחיד. היתר בניה ותיק בניין מכילים פרטים רבים אודות בעל ההיתר/או בעל המקרקעין וגילויים של אלה צריך להיעשות לאחר שהרשות המנהלית תפעיל את שיקול דעתה בל מקרה ומקרה לגופו.

28. בעע"מ 1386/07 [עירית חדרה נ' שנינוס בע"מ](#) [פורסם בנבו] ביקשה המשיבה שעוסקת במתן שירותי ייעוץ בנושאי ארנונה לקבל מעירית חדרה טבלה שתכלול, ביחס לכל הנכסים בעיר חדרה את פרטי גודל הנכס, סיווג לצורכי ארנונה, ופרטי המחזיק בו (שם וכתובת). לצורך כך היא הגישה בקשה לפי [חוק חופש המידע](#). והעיריה התנגדה למסירת המידע מהטעם שהעברתו עלולה לפגוע בפרטיותם של המחזיקים שפרטיהם יופיעו בטבלה. בעקבות הסירוב הגישה המשיבה עתירה לבית המשפט לעניינים מנהליים בחיפה אשר קיבל את העתירה בצורה חלקית והורה כי יש להיעתר לבקשת המשיבה, אך כדי לתת אפשרות למחזיקים, שאת פרטיהם תמסור העיריה, להביע השגותיהם יש לנקוט בהליך לפי [סעיף 13 לחוק חופש המידע](#), המסדיר את הדרך שבה על רשות ציבורית להודיע לצד שלישי על כך שמתבקש מידע שמסירתו עלולה לפגוע בו.

בית המשפט העליון (מפי כב' השופט מלצר) קיבל את הערעור בצורה חלקית תוך שבפתח דבריו אמר "בפתח הדברים אדגיש כי מקובלת עלי עמדתה העקרונית של המערער (העיריה – ז.ב.), לפיה עלולה להיפגע פה הזכות לפרטיות".

ובהמשך אמר ביהמ"ש:

"הנה כי כן, הדין עם המערער בטענתה כי מסירת המידע למבקשת עלול לפגוע בפרטיות המחזיקים בנכסים. אותו המידע "התמים" לכאורה בדבר גודל וסיווג הנכסים, כשמצטרפים אליו נתונים בדבר שמותיהם וכתובתם של האנשים המחזיקים בו – מאפשר גם הסקת מסקנות בנוגע לטבע השימוש בנכס וקבלת

מידע על המשתמש בו, כגון: יכולתו הכלכלית של המחזיק, עיסוקו וכיוצא בזאת. האפשרות להסקת נתונים אלה חודרת שלא כדין את מעטה הפרטיות של המחזיק, עיסוקו וכיוצא בזאת. האפשרות להסקת נתונים אלה חודרת שלא כדין את מעטה הפרטיות של המחזיק, ויש למנוע אותה".

גם בעניינינו, החלטה גורפת לפיה יש למסור לכל החפץ עיון בתיק בניין ובהיתרי בניה, מבלי להזדקק לבקשה על פי [חוק חופש המידע](#), עלולה לפגוע בפרטיות של בעל ההיתר או בעל הנכס.

לעיתים בעל ההיתר הוא בעל הנכס וכפי שנאמר בעניין עיריית חדרה מסירת שמו כתובתו ופרטי התכנון של הנכס (ולא רק גודלו כפי שהיה בעניין עיריית חדרה) יכולה לאפשר הסקת מסקנות לגבי יכולתו הכלכלית עיסוקו וכיו"ב. לאור האמור אני סבורה כי יש לדחות את העתירה.

שיהוי

29. לטענת הוועדה המקומית עמדתה (של הוועדה המקומית – ז.ב.) היתה ידועה לעותרים כבר ביום 5.2.13, עם קבלת תשובתו של מהנדס הוועדה המקומית לפניית הקליניקה מיום 31.1.13. העתירה הוגשה ביום 29.5.13, דהיינו בחלוף קרוב ל-3 חודשים לאחר המועד שנודעה עמדת הוועדה המקומית. [סעיף 3](#) לתקנות קובע כי עתירה תוגש ללא שיהוי ולכל המאוחר בחלוף 45 יום מיום מתן ההחלטה עליה משיגים. לאור התוצאה אליה הגעתי לא ראיתי מקום להידרש לטענה זו לגופה אם כי על פניו הוגשה העתירה בשיהוי מהקבוע בתקנות.

סוף דבר

30. אני דוחה את העתירה. אין באמור כדי להביע דעה אם יש להיעתר לבקשה לעיון בתיק הבניין ובהיתר הבניה או לסרב לה, במידה ותוגש בקשה בהתאם ל[חוק חופש המידע](#). העותרים ישלמו לכל אחד מהמשיבים הוצאות משפט ושכ"ט עו"ד בסך של 7,500 ₪.

ניתן היום, ל' שבט תשע"ד, 31 ינואר 2014, בהעדר הצדדים.

זהבה בוסתן 54678313

נוסח מסמך זה כפוף לשינויי ניסוח ועריכה

[בעניין עריכה ושינויים במסמכי פסיקה, חקיקה ועוד באתר נבו – הקש כאן](#)